

בתי המשפט

בדלתיים סגורות

תמש 40640/09

ב"מ לענייני משפחה ראשון לציון

תאריך: 8.11.2009

בפני: כב' השופטת ד"ר ורדה בן שחר

בעניין: פ. ש.

המבקש

חגי כרמון

ע"י ב"כ עו"ד

נ ג ד

נ. כ. ש.

המשיבה

יאיר שיבר

ע"י ב"כ עו"ד

החלטה

התביעה במסגרתה מוגשת בקשה זו היא תביעה להחזרת ילדים בהתאם לחוק אמנת האג (החזרת ילדים חטופים) התשנ"א-1991, (להלן: "האמנה").

ב"כ התובע (להלן: "המבקש") פונה לבית המשפט להפעיל את שיקול דעתו בהתאם לסמכותו על פי סעיפים 295ט (א) לתקנות סדר הדין האזרחי התשמ"ד - 1984 ומבקש שבית המשפט "לא יתיר את חקירתו" על התצהיר שמסר כפי שמבקש ב"כ הנתבעת (המשיבה) ולחילופין יאפשר את חקירתו "בדרך אחרת" ע"י שיחת כינוס באמצעות מכשיר הוידאו.

ב"כ המשיבה מתנגד לבקשה.

הרקע

המבקש והמשיבה נשואים ולהם שלושה ילדים. כל חיי הנישואים הם מתגוררים בארה"ב, שם נולדו שלושת ילדיהם.

בכל שנה נתן המבקש הסכמתו שהקטינים יבלו את חופשת הקיץ בישראל. השנה, בקיץ האחרון המשיבה נסעה עם הילדים לישראל. הבת הבכורה חזרה לארה"ב ואילו המשיבה עם שני הילדים הצעירים נשארו בארץ.

המבקש הגיש תביעה עפ"י חוק אמנת האג לבית המשפט לענייני משפחה ברמת-גן להחזרת ילדים חטופים התביעה הועברה למותב זה.

המשיבה הגישה תביעת גירושין לבית הדין האזורי בת"א ובמסגרתה תבעה את המשמורת על הילדים. למרות שהוגשה התביעה להחזרת הילדים, החליט בית הדין הרבני לדון בתביעת המשמורת.

בתי המשפט

בדלתיים סגורות

תמש 40640/09

ב"מ לענייני משפחה ראשון לציון

תאריך: 8.11.2009

בפני: כב' השופטת ד"ר ורדה בן שחר

1
2 הואיל והתובע אזרח ותושב אמריקאי בית הדין הרבני איננו יכול לקנות סמכות לדון בתביעה
3 אלא עם התובע יגיע לישראל.
4 ברי, וב"כ של הנתבעת אף לא מסתירים את העובדה שהמשיבה פועלת בכל דרך כדי לגרום לתובע
5 להגיע לישראל כדי שבית הדין הרבני יקנה סמכות לדון בתביעת הגירושין.
6
7 חוק אמנת האג נחקק למטרה אחת ברורה להחזיר מהר ככל שניתן ילד שנחטף למקום מגוריו
8 הרגיל.
9

10 את יעדיה של האמנה בדבר ילדים חטופים מפרטת כב' השופטת דורנר ע"א 5532/93 ד"ר דוד
11 גונזבורג נ' אלנה גייל גרינוולד, פ"ד מט(3), 282, 293-294 (1995).
12

13 "יעדיה של אמנה זו הם - להבטיח את החזרתם המידית של
14 ילדים, אשר לא כדון, הורחקו אל מדינה מתקשרת או לא
15 הוחזרו ממנה, וכן להבטיח כי זכויות משמורת וביקור על פי
16 הדין של מדינה מתקשרת יכובדו ביעילות בשאר המדינות
17 המתקשרות.
18

19 המדינות המתקשרות ינקטו את כל האמצעים הראויים כדי
20 להבטיח את קיומם של יעדי האמנה בתחומן, לשם כך הן
21 יפעילו את ההליכים הדחופים ביותר העומדים לרשותן"
22

23 על מנת להפעיל את הליכי החזרה בדחיפות ולמנוע מהצדדים את האפשרות לקיים דיונים
24 בערכאות נוספות שיש בהם כדי לעכב החזרת ילדים שנחטפו קבעה האמנה בסעיף 16:
25

26 "משנתקבלה הודעה על הרחקה או החזרה, של ילד, שלא
27 כדון, כמשמעותן בסעיף 3, לא יחליטו הרשויות השיפוטיות או
28 המינהליות של המדינה המתקשרת, שאליה הורחק הילד או
29 שבה הוא נמצא בעקבות אי החזרתו, לגופן של זכויות
30 המשמורת, עד אשר ייקבע שאין להחזיר את הילד על פי אמנה
31 זו או אם לא הוגשה בקשה על פי אמנה זו תוך זמן סביר לאחר
32 קבלת ההודעה".

בתי המשפט

בדלתיים סגורות

תמש 40640/09

ב"מ לענייני משפחה ראשון לציון

תאריך: 8.11.2009

בפני: כב' השופטת ד"ר ורדה בן שחר

1
2 המשיבה ממשיכה להתדיין בפני בית הדין הרבני גם בעניין משמורתם של הקטינים אף כי הדבר
3 איננו עולה בקנה אחד עם החוק ומבקשת את בית המשפט לתת יד לדרך התנהגות זו המצביעה על
4 חוסר תום לב.
5 המשיבה באמצעות ב"כ איננה מסתירה את הכוונה שלה בעמידה על כך שהמבקש יגיע למסור
6 עדותו בישראל ואף מוסיפה וטוענת שאם בימ"ש יקבע שיש להחזיר הילדים לארה"ב האב יצטרך
7 להגיע לקחת אותם.
8 בית המשפט הציע לב"כ למשוך את התביעה המונחת בפני בית הדין הרבני אך הם התנגדו ועמדו
9 בתוקף על זכותם לחקור את המבקש בישראל.
10
11 ב"כ המבקש מפנה את בית המשפט לפרוטוקול הדיון מיום 28.10.09 שם הודיעו ב"כ המשיבה
12 באופן חד משמעי שטענת ההגנה היחידה שלהם היא טענה המתבססת על סעיף 13 לאמנה ואף
13 ביקשו את בית המשפט למנות פסיכולוג על מנת להוכיח את טענתם.
14
15 החלטתי למנות פק"ס שתלווה את ההליך ותעמוד בקשר עם הילדים.
16
17 באשר לטענת ההגנה שבסעיף 13 נקבע בפסיקה שהנטל הוא על הטוען אותה משמע על הנתבעת.
18 הנטל הוא כבד, כל ספק בקיומו פועל לטובת התובע ובית המשפט יפרש אותה בצמצום רב.
19 ראה בע"א 1372/95 סטגמן נ' סטגמן תקדין-עליון 1158, 1164 (3) 95.
20
21 **"על ההורה החוטף, המבקש לצאת נשכר ממעשהו, הנטל**
22 **להוכיח את קיומו של החריג. משמע כי הספק בקיומו של**
23 **החריג פועל להחזרת הילד החטוף ולא להשארתו בידי חוטפו".**
24
25 ראה גם: ע"א 4391/96 רו' נ' רו' (לא פורסם), פסק דינו של השופט חשין.
26
27 המשיבים טוענים שהם זכאים לחקור את המבקש על תצהירו זוהי דרישה לגיטימית.
28 הם אינם מסכימים לטענת ב"כ המבקש לפיה חקירת המבקש בכל מקרה מתייחסת לגזרה הצרה
29 של טענת ההגנה, עליה הם מבססים כתב הגנתם, לטענתם, על התובע לעבור תחילה את המשוכה
30 הראשונה לפיה הוא נמצא בגדרה של האמנה.
31
32 כדי להגשים את מטרות האמנה הותקנו תקנות אשר מאפשרות סטייה מסדרי דין רגילים.

בתי המשפט

בדלתיים סגורות

תמש 40640/09

ב"מ לענייני משפחה ראשון לציון

תאריך: 8.11.2009

בפני: כב' השופטת ד"ר ורדה בן שחר

אחת מהתקנות הללו זוהי תקנה 295ט המתייחסת להזמנת עדים להיחקר ולאפשרות להורות על דרך אחרת מהרגיל לחקירת העדים.

סעיף 295ט. הזמנת עדים וחקירתם (תיקון: תשנ"ו).

"(א) ביקש בעל דין לחקור את מי שהצהיר מטעם בעל הדין שכנגד, או לזמן עדים מטעמו שלטענתו לא ניתן היה להגיש את עדותם בתצהירים, רשאי בית המשפט שלא להתיר את החקירה או את מתן העדות אם לא ראה צורך בכך לשם בירור העובדות והזמנתם אינה ניתנת להיעשות באופן מיידי.
(ב) בית המשפט רשאי לדרוש, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שבעל דין יתייצב לחקירה או לקבוע דרך אחרת לחקירה."

תקנה זו היא סטייה לכלל לפיו עד ועל אחת כמה וכמה בעל דין נחקר על תצהירו. המטרה היא כאמור הרצון להגשים את מטרת האמנה להביא לסיומו המהיר של ההליך.

המחברים מורן, אלון ובר: "הגירה וחטיפת ילדים – הבטים משפטיים ופסיכולוגים" הוצאת נבו 2003, בע"מ 165–166. ליקטו בספרם את הגישה שנקבעה בפסיקה לגבי תקנה זו.

ב: תמ"א (ת"א) 2214/94 לוריא נ' לוריא (לא פורסם), נקבע: מאחר שאין נדרשת פורמליות הקשורה בסדרי דין וראיות הרי שאין אסון אם מצהיר לא התייצב להיחקר על תצהירו אולם יתכן כי בעובדה זו יהיה כדי להפחית משקל תוכנו של המצהיר.

ב: תמ"ש 44240/02 ברנשטיין נ' ברנשטיין (לא פורסם) שם קבע בית המשפט שהנתבעת (החוטפת) תחקר לפני התובע ורק לאחר מכן יוחלט אם יש צורך בחקירת ההורה האחר הנמצא בחו"ל והמבקש את החזרת הקטין.

המחברים מפנים גם לפסיקה של בית המשפט המחוזי בניו זילנד משנת 1995 שם נקבע כי לאור ההוראה בדבר אי הקפדה על פורמליות ובשל אופיו הזריז של ההליך כשבעל דין איננו מתייצב ואיננו נחקר על תצהירו בית המשפט לא ידחה את התביעה וידון בה לגופה אך הוא רשאי לתת לכך משקל בפסק הדין.

בתי המשפט

בדלתיים סגורות

תמש 40640/09

ב"מ לענייני משפחה ראשון לציון

תאריך: 8.11.2009

בפני: כב' השופטת ד"ר ורדה בן שחר

- 1 לאור כל האמור לעיל אני סבורה שבנסיבת תיק זה כאשר המשיבה מתגוננת בטענות ההגנה של
 - 2 סעיף 13 לאמנה המטילות את הנטל הכבד עליה.
 - 3 משעומדת המשיבה על דעתה להמשיך בהליך המתנהל בבית הדין הרבני ומבקשת להשתמש
 - 4 בהליך זה כאמצעי של רכישת סמכות כלפי הנתבע.
 - 5
 - 6 החלטתי להיעתר לבקשה באופן חלקי. התובע לא התייצב להיחקר על תצהירו אלא ייחקר
 - 7 באמצעות שיחת כינוס באמצעות הוידאו.
 - 8
 - 9 אינני סבורה שיגרם נזק להגנתה של הנתבעת אם המשיב לא יתייצב בארץ להיחקר על תצהירו.
 - 10 אני סבורה שעיקר כובד המשקל צריך להינתן לחקירת המשיבה ופקידת הסעד ולחקירת הילדים
 - 11 על ידי בית המשפט אם בית המשפט יתרשם לאחר חקירת המשיבה ופקידת הסעד שיש צורך לכך.
 - 12
 - 13 לפיכך במועד הדיון הבא תחקר הנתבעת פקידת הסעד ויתר העדים .
 - 14 ב"כ המבקש יערך לחקירת מרשו באמצעות שיחת כינוס באמצעות הוידאו.
 - 15 בית המשפט יודיע לצדדים מתי ניתן יהיה לקיים את החקירה באמצעות הוידאו.
 - 16
- ניתנה בלשכתי היום, 8.11.09, כ"א בחשוון תש"ע בהעדר הצדדים.**

17

ד"ר ורדה בן שחר, שופטת

18

19